

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bibliotheca Scriptorvm Sacri Ordinis Cisterciensis Elogiis Plvrimorvm Maxime Illvstrivm Adornata

Visch, Charles de

Coloniæ Agrippinæ, 1656

Capvt IX. Solutio Præmissorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38433

venti sensu intellexerimus. Discreto itaque & diuino sensu hæc intelligenda sunt & discutenda. Si vero legem debito sensu accipimus, omnia legis mandata debita obseruatione obseruare poterimus; quædam ad litteram, & sine vilo figuratum velamine dicta esse accipiendo, quædam ad figuram, & profundo velamine obumbrata esse intelligendo; quædam ad tempus obseruari iussa sunt, quædam sine vlla temporum determinatione. Quæ enim alicuius Sacramenti prænunciatiua erant, & veritatis figuram faterentur, suo tempore, manifestatâ rei atque veritatis præsentia, oportuit vt eorum nõ remaneret prænunciatio & figura. Nam sicut ipso suo loquendi sensu vtimur verborum vicissitudinibus, dicendo, erit, quamdiu futurum est ipsum quod erit; prorsus omittentes in præsentia, & assumendo, est; cumque ipsum iam præterisse significantes, vtimur, fuit, sic in rebus prænunciatiuis alicuius Sacramenti, vbi præsens manifestatur Sacramentũ, eius iã superflue seruaretur figura, seu signum. Quæ alicuius ministerij significatiua non erant, sed seu fidei veritatem insinuant, seu charitatis ædificationem commendant, ea à Iudæis & Christianis, non ad tempus, sed in perpetuum seruanda sunt, eorumque transgressio nullatenus potest mala non esse.

CAPVT VIII.

Opinio Iudæorum, qui dicunt quod diuina sanctiones vt tunc, non sunt mutanda.

Item Iudæi sic opponunt: si Sermo Dei ad tempus seruandus est, eoque sermone annihilato, alius alio tempore obseruandus est, sicque per temporum vicissitudines diuinæ sanctiones mutantur, quo pacto ratum erit quod

dicitur, (a) *In æternum Domine permanet verbum tuum*: Et illud, (b) *Cælum & terra transibunt, verba autem mea non transibunt*? (c) *Quid autem interest, cur Deus hoc animal immundum iudicet, illud autem mundum? Hoc vt permittit, illo vt prohibeat?* (d) *Quis enim audiuit sensum Domini, aut quis consiliarius eius fuit, vt illud agi permittat, illud fieri prohibeat?* Iussis obsequendum est, & ei obsequi summa virtus est: prohibuit fieri, ergo non licet, ideoque si postea fiat, peccatum esse, ac dignum pœna debita puniendum: vt ergo seruemus litteram, figuras contemnamus; litteram, vt seruemus alterum. Quæ ratio ergo est damnare alterum? Seruemus ergo litteram, seruemus & litteræ figuram: maneat parus sensu nostro littera, maneat etiam & addatur spiritalis (si concessa sit nobis à Deo) mysticij latentis intelligentia. (e) *Abstineamus à porco, quia lex iubet*, abstineamus & ab eo, si quid est quod per porcum significatur peccatum; non aremus in Boue & Asino, quia legislator prohibuit, & si aliqua intellexerimus per Asini & Bouis copulam, fas est vitare, imò peccatum est non vitare. Ita & de cæteris. Ita enim lex adimplenda esse censetur, & adimpletur.

CAPVT IX.

Solutio Præmissorum.

AD hæc dicimus, quod sermo diuinus nullomodo annihilatur, diuinæ sanctiones non mutantur; (f) quia Christus non venit soluere legem, sed adimplere. Vndè ipse ait: (g) *Amen dico vobis, tota vnum, aut vnus apex non prateribit à lege, donec omnia fiant*. Non igitur vult eam soluere, sed adimplere. Lex prohibet homicidium, Christus iram & odium: lex prohibet adulterium carnis, Christus & ipsum appetitum cordis.

Ggg 2

Nobis

(a) *Psal. 118. v. 89.* (b) *Marci 13. v. 31.* (c) *Matth. 24.* (d) *Isaia 40. v. 13.* (e) *Leuitici 11. v. 7.* (f) *Matth. 5.* (g) *Ibidem. v. 18.*

Nobis lex prohibet uti carne porcina, & ea tunc abstinentia nobis necessaria erat, quoniam veritatis futura figura erat, & figura seruanda erat, donec adesset ipsa veritas; nunc autem nobis necessaria non est, quando ipsa veritas figuram iam præfens adest: quamuis abstinere liceat, & multi nostrorum abstinere non solum ab ea, sed ab omni carne, & vno & eodem Iudice se nostrum quique tuetur. (a) Moyses carnem suillam appellauit immundam, uti eam prohibet, & propterea dicitis, uti ea non licet: Moyses non alius, sed idem ipse carnem suillam dicit mundam & valde bonam, & eam ad vescendum sicut cetera scribit Deum fecisse bonam, & ideo dicimus quia, uti ea licet. Postquam enim denunciauit Deum fecisse omnia, & Pisces maris, & volucres cali, & cuncta animantia terræ, in quibus est anima viuens, non longè intra, subdidit: (b) *Vidit Deus cuncta qua fecerat, & erant valde bona.* Quod valde bonum est, nulla ex parte malum est, quod vero nulla ex parte malum est, quomodo malum & immundum est? quidquid ergo in carne suilla est, non malum aut immundum, sed mundum & valde bonum est, atque uti licet. Quia vero per hoc animal voluptas & immunditia figuratur, immundum propter hoc animal esse iudicatur, & ea immunditia uti non licet. Si ergo mundum & immundum esse animal intelligitur, & eo uti, & non uti nobis permittitur. Eadem ratione licet & asino arare, & prohibetur ne aremus in Boue & asino. Qui ergo terram colit, aret in boue & asino, si melius non potest, quia Deus permittit, qui hæc omnia humanis vsibus creauit. Sed Vos qui vngulam findit & ruminat, ad excolendam terram omnino idoneus, Rectorem Ecclesiæ signat discretum, in his quæ agit sensum habentem, qui mandata Dei meditatur, ac

meditando apud se ruminat die ac nocte, non solum sibi vtilem, sed etiam alijs. Huic non est associandus alter moribus indiscretus, sensu Idiota, & litteris imperitus, quia non solum verbo est inuilem, sed suo prauo exemplo alijs nociuus existit.

CAPVT X.

Quibus Auctoritatibus & rationibus probatur, quod Lex quantum ad litteram, mortua sit.

Quod aut vetus Lex in de consuetudine abierit, auctoritatibus & rationibus potest probari. Ait enim Dñs, per Prophetam, (c) *Consummabo Testamentum nouum super domum Iuda, & super domum Israel.* Quid vocauit nouum testamentum, nisi legem Euangelicam, qua superueniente, vetus dicitur cessare, quia simul seruari non potest utraque; adueniente enim veritate, dicitur umbra cessare. Item, Dauid ait in psal: (d) *Quoniam si voluisses, sacrificium dedissem vti que, holocaustis non deleberis.* Et Isaias: (e) *Sacrificia vestra odisti anima mea.* Item: (f) *Sacrificium & oblationem noluisti, aures autem perfecisti mihi.* Holocaustum & pro peccato non postulasti, &c. Et alibi: (g) *Non in sacrificijs tuis arguam te, holocausta, &c.* (h) *Non accipiam de domo tua vitulos, neque de gregibus tuis, Hircos.* Videmus etiam apud Iudæos in magna parte cessare quæ ad legem pertinent: non enim est apud Iudæos Sacrificium, vel hostia, non Propheta, non Lex, non Sacerdos, non templum, non locus Sacrificij, & quid opus ire per singula; in maximâ parte abolita est Lex: videtur ergo quod Lex locum non habeat. In Serhale etiam loquitur Helyas, quod mundus duraturus est per sex millia annorum, & duo millia fuisse vanitatis, quod refertur ad tempus quod fuit ante legem Mosaicam, duo vero

(a) *Leuitici. 11.* (b) *Gen. 1. 31.* (c) *Baruch. 2. v. 35.* (d) *Psal. 50.* (e) *Isaia 1.* (f) *Psal. 39.* (g) *Psal. 49. 2. 8.* (h) *Ibid. v. 9.*